

LUC MARY

**CELE MAI INCREDIBILE
MANIPULĂRI DIN ISTORIE**

Cuprins

Introducere.....	7
Stratagema lui Temistocle la Salamina	11
Stratagema „boilor cu coarne de foc”	20
Spectaculosul triumf de la Cannae.....	27
Marea minciună a lui Nero	39
Vandalii, cuceritori toleranți	46
Faptele de vitejie ale lui Roland la Roncevaux.....	53
Sfârșitul lumii nu a avut loc.....	62
Ludovic cel Sfânt, îngerul exterminator	68
1316. Stratagema lui Ioan al XXII-lea.....	75
Mitul bătăliei de la Marignano	79
Falsa cădere a Bastiliei	94
Bătălia de la Austerlitz	105
Genocidul „uitat” din Ucraina.....	121
Incendierea Reichstagului	131
Stahanov, eroul mistificator.....	138
Incredibila mașinație de la Gleiwitz.....	144

Cele mai incredibile manipulări din istorie

Masacrul de la Katyn.....	149
Operațiunea Mincemeat.....	165
Operațiunea Fortitude	177
Fața ascunsă a Eliberării în Franța	186
Accident nuclear în Ural.....	203
Au mers pe Lună!	211
Minciunile americanilor cu privire la războiul din Irak.....	229
Bibliografie	248

Introducere

Când calul troian naște pui

*„Cu cât o minciună este mai grosolană,
cu atât este mai demnă de crezare.”*

Goebbels

Istoria este plină de evenimente trunchiate, modificate, chiar simulate sau pur și simplu trecute sub tăcere: blufuri de mare clasă, secrete de stat, minciuni, manevre viclene de război, subterfugii, stratageme, mistificări și manipulări de tot felul. Manipularea se poate manifesta în multe forme. Uneori, în mod absolut onorabil, inamicul este înșelat asupra adevăratelor intenții, pentru a duce la bun sfârșit o misiune de luptă. Într-o asemenea împrejurare li se cuvin toate laudele britanicilor și mai ales serviciilor lor secrete, pe care le omagiem în două rânduri în prezenta lucrare: este vorba despre operațiunile Mincemeat și Fortitude, două capodopere de intoxicare militară. Prima constă în inventarea unui cadavru fals, eșuat pe coastele Spaniei, cealaltă în simularea unei armate-fantomă aflate pe coastele Marii

Cele mai incredibile manipulări din istorie

Britanii menită să inducă în eroare Statul Major german. Ambele au urmărit inducerea în eroare a naziștilor cu privire la adevăratele locuri unde aliații intenționau să debarce. În cazul operațiunilor Fortitude și Mincemeat, principalele înșelătorii ale aliaților, Pas-de-Calais și Norvegia au înlocuit Sardinia și Peloponezul. În aceeași ordine de idei, se cuvine să salutăm și vicleniile altor strategii, precum cele din bătăliile de la Cannae și Austerlitz. Hannibal și Napoleon au atins aici culmile artei simulării. Însă există și o latură întunecată a manipulării, constând în ascunderea adevăratei naturi a unor regimuri greu de suportat...

Germania nazistă și Uniunea Sovietică – în primele linii ale manipulării

Cea mai răspândită formă de manipulare „neagră” constă în înșelarea opiniei publice cu privire la adevărații autori ai unui atentat, ai unei crime de război sau ai unei înșelătorii. Așa s-a întâmplat la Gleiwitz, când șeful Gestapoului a inventat pur și simplu „incidentul de la Gleiwitz”, un pseudo-atac asupra unui emițător radio german, comis de către un comando de falși soldați polonezi. Așa a început cel de-Al Doilea Război Mondial, printr-un bluf incredibil. Regimurile totalitare s-au arătat deosebit de exemplare în această privință. Naziștii incendiază Reichstagul pentru a-i învinovăți și mai mult pe comuniști, iar sovieticii masacrează peste 5.000 de ofițeri polonezi în pădurea Katyn pentru a-i încredința pe germani. Dar, dincolo de minciunile de stat, există și evenimente trecute pur și simplu sub

tăcere. Defuncta Uniune Sovietică este maestră la acest capitol. Timp de șaptezeci și patru de ani, Lenin și succesorii săi, mai ales Stalin, le-au ascuns propriilor concetățeni dedesubturile sumbre ale regimului sovietic. Pe lângă cele șase milioane de morți de foame din Ucraina, despre care nimeni nu știa la acea vreme, merită menționat și accidentul nuclear de la Kîștîm, din septembrie 1957. O cuvă cu deșeuri radioactive a explodat în regiune, contaminând o zonă ce se întindea pe mai mult de 1.500 de kilometri cu cantități semnificative de cesiu-137 și stronțiu-90. Este Cernobîlul ignorat al anilor 1950. Peste 10.000 de locuitori au fost evacuați forțat de Armata Roșie, fără a primi vreo explicație.

Manipulările nu sunt întotdeauna apanajul statelor

Pentru a fi pe deplin exacti, trebuie să admitem că aceste democrații, și mai ales cea mai mare dintre ele, și-au mistificat, la rândul lor, contemporanii. Încă din 2003, administrația Bush a indus în eroare opinia internațională cu privire la adevăratele motive care au justificat intervenția sa în Irak. Se întâmplă și ca statele să fie, la rândul lor, victime ale zvonurilor. De când Internetul s-a răspândit în toate căminele, teoriile conspirației au captat o atenție deosebită. De câțiva ani încoace, tot felul de adevăruri oficiale sunt puse sub semnul întrebării. În această manipulare inversă, Statele Unite devin ținta tuturor atacurilor. Inclusiv debarcarea lor pe Lună este examinată cu atenție. Fără a avea cea mai mică dovadă, mai multe milioane de internauți cred cu tărie că americanii nu au pus niciodată piciorul pe Lună. Această

Cele mai incredibile manipulări din istorie

afirmație dovedește, înainte de orice, ignoranța cu privire la amploarea extraordinară a programului Apollo. Timp de mai bine de zece ani, peste 4.000 de ingineri au lucrat la acest proiect. Pe de altă parte, mulți dintre contemporanii noștri au uitat că Statele Unite au înregistrat mai multe expediții lunare. Între iulie 1969 și decembrie 1972, NASA a operat nu mai puțin de șase aselenizări. Să fie vorba de un eveniment pus la cale în studio? Opinia publică poate fi mințită o dată, dar nu cu privire la șase misiuni. Oricum ar fi, unii nu vor să renunțe cu niciun preț la poziția lor și continuă să-și profereze minciunile. Cum spune Nietzsche:

„Contează nu ca un lucru să fie adevărat, ci ca lumea să creadă că este adevărat.” ...

Stratagema lui Temistocle la Salamina

Când atenienii se prefac
că fug dinaintea persanilor

Fiți bineveniți în cel de-al doilea război medic, un conflict dintre o mână de cetăți grecești tânjind după libertate și un imperiu persan însetat de putere... În 480 î.Hr., la doar o lună după sacrificiul spartanilor conduși de Leonidas în defileul de la Termopile, persanii lui Xerxes pustiesc Atica, pătrund în Atena și incendiază Acropolele: aparent, un triumf total. În realitate, grecii au evacuat cetatea și s-au refugiat pe insula Salamina. Convins că îi va birui rapid pe fugarii eleni, împăratul persan își expediază flota în strâmtoarea Salamina. Mare greșeală. Va fi descumpănit când își va da seama că a căzut în capcana întinsă de strategul atenian Temistocle...

Cele mai incredibile manipulări din istorie

Septembrie 480 î.Hr. După victoria lor „à la Pyrrhus” în fața contingentului lui Leonidas¹, hoardele împăratului Xerxes se abat asupra Greciei. Întrucât mai multe trupe grecești li se alăturaseră, printre care tebanii, acestea pustiesc Focida și traversează, fără a întâmpina vreo rezistență, Beoția. În fața unei asemenea demonstrații de forță, grecii optează pentru o repliere generală². La îndemnul atenianului Temistocle, aliații își arată viclenia, refuzând înfruntarea armată cu invadatorii. Realismul are câștig de cauză în fața eroismului. Urzind un plan machiavelic, strategul atenian hotărăște să-l înfrunte pe Xerxes pe mare, nu pe uscat. În acest sens, Atica este evacuată, iar Atena, abandonată. Din cauza superiorității numerice a armatei lui Xerxes grecii conduși de Temistocle se văd obligați să se replieze...

Greci divizați

Dureroasa știre privitoare la eșecul de la Termopile conferă și mai mult temei acestei strategii. Drept urmare, flota grecească se pregătește de drum în noaptea care urmează bătăliei de la Artemision³. Ea lasă în urmă „focuri de tabără”, pentru a-l face pe Xerxes să creadă că rămâne pe poziții. Marele artizan al acestei replieri nu este nimeni altul decât Temistocle. Demn urmaș al lui Ulise, strategul atenian

---

¹ O victorie care pare o înfrângere. Pentru a-și învinge adversarii greci, persanii au pierdut de zece ori mai mulți soldați.

² Cât despre spartani, aceștia se retrag în spatele istmului Corint.

³ Chiar în ziua în care oamenii lui Leonidas piereau la Termopile, alt spartan, Eurybiade, învinge flota persană, deși aceasta era superioară numeric.

hotărăște să se folosească de viclenie spre a-l izgoni pe invadatorul ahenenid⁴. Soarta Atenei este pecetluită, dar Temistocle vrea să salveze viața atenienilor. Departe de a dispera, îi încurajează pe grecii înrolați în imensa armată persană să dezerteze. Pe multe dintre pietrele aflate pe drumul forțelor lui Xerxes în Grecia sunt gravate aceste cuvinte:

„Ionieni, vă ridicați împotriva dreptății atacându-vă părinții, readucând sclavia în Grecia...”

Atenianul profesează datoria de „solidaritate elenă”. Ne-reușind să-i determine pe ionieni să se alătore cauzei grecilor, speră cel puțin să sădească îndoiala în sufletul adversarului. În a doua etapă, Temistocle refuză orice confruntare prematură cu grosul armatei persane. El cere populației să abandoneze Atica. Strategul dorește să-l aducă pe Regele regilor până în inima Atenei pentru a-l obliga ulterior să lupte pe mare. În ceea ce-i privește, persanii profită de absența adversarilor pentru a jefui și distruge totul în calea lor. În timp ce anumite populații grecești se alătură persanilor, precum tesalienii, altele, de exemplu, focenii, preferă să opună rezistență. Dar ei nu pot rezista mult în fața numeroasei armate imperiale. Locuitorii din Focida sunt astfel constrânși să se refugieze la munte, pe vârful Parnas... Panopeea, Amphiceea, Eroca, Hylampis sunt incendiate de armatele lui Xerxes. Brutalii soldați persani nu se dau înapoi de la nicio fărădelege: femeile sunt violate sistematic, templele sunt profanate, iar statuile zeilor răsturnate. Populația Atenei este evacuată...

---

⁴ Întemeiat de Cyrus cel Mare în 550 î.Hr., Imperiul Ahenenid (primul imperiu persan) durează peste două secole, prăbușindu-se în fața forțelor armate ale lui Alexandru cel Mare în 330 î.Hr.